

EUREGIO WERKBUCH NIEDERLÄNDISCH

Kapitel 35-36: Ferien

A) Vakantie - vakantie

Nederlanders zijn gek op vakantie, net als de meeste Europeanen. Lange tijd trokken ze in meerderheid elke zomer naar het buitenland. Maar een flink aantal Nederlanders ging niet zo ver van huis en bleef in eigen land. Waar ze graag heen gaan, vertelt het onderstaande artikel uit 'De Gelderlander' (zaterdag 8-1-2005).

Opdracht 1: Lees de tekst en onderstreep de belangrijkste informatie.

Veluwe populairder dan Spaanse costa

Door onze redactie economie

ARNHEM De Veluwe heeft voor het derde jaar op rij meer vakantiegangers getrokken. Vorig jaar brachten Nederlanders ruim 2.140.000 vakanties op de Veluwe door; in 2003 waren dat 2.130.000 vakanties.

In de top 10 van binnenlandse toeristengebieden houden de Veluwe en de Veluwerand de tweede plaats vast, na de Noordzeepadplaatsen die de eerste plaats bezetten met 2.260.000 vakanties.

Een en ander blijkt uit het Continu Vakantie Onderzoek. Het toeristengebied Rijk van Nijmegen, Oost-Brabant en Noord- en Midden-Limburg had een goed jaar en eindigde op de derde plaats met 1.780.000 vakanties.

"Er gaan meer Nederlanders naar de Veluwe dan naar Spanje (1,5 miljoen vakanties) en Griekenland (half miljoen vakanties) samen", constateert een tevreden Jurgen Hillaert van het Veluws Bureau voor Toerisme. Campings en hotels kijken terug op een goed jaar, de grote bungalowparken daarentegen hadden het moeilijker.

Vorig jaar gingen weliswaar iets minder Nederlanders op vakantie (81 procent tegen 82 procent in 2003), maar ze gingen wel vaker. Die ontwikkeling speelt de Veluwe in de kaart, vervolgt Hillaert. Ook de recessie pakt volgens hem in het voordeel van de Veluwe uit. "Mensen zoeken toch een vakantiebestemming dichterbij huis. Bovendien is de Veluwe een relatief goedkope vakantiebestemming in vergelijking met de Noordzeekust."

De natte zomer - de natste sinds 1951, aldus de onderzoekers - bleek eveneens gunstig voor de Veluwe. Het beroerde weer hield vakantiegangers weg van kust en meer, maar niet-waterrijke gebieden zoals de bosrijke Veluwe zagen het toeristenaantal juist stijgen.

Opdracht 2: Zoek op een kaart van Nederland op, waar alle in de tekst genoemde gebieden ongeveer liggen.

Opdracht 3: Kruis aan, wat met de tekst overeen stemt.

- a) Het aantal mensen dat op vakantie gaat naar de Veluwe, neemt langzaam af.
- b) In 2004 werden er 10 000 meer vakanties op de Veluwe geboekt dan in 2003.

- c) Vooral het aantal vakanties op campings en in bungalowparken steeg in 2004.
- d) Een trend is dat Nederlanders graag meerdere keren per jaar op vakantie gaan.
- e) Doordat mensen minder geld te besteden hebben, blijven ze liever thuis.
- f) Bij slecht weer zijn de bossen minder populair als vakantiegebied.

Opdracht 5: Verbeter de statements uit opdracht 4 die FOUT zijn.

B) Oranje-toerisme

Nederland is een koninkrijk. De koninklijke familie, de Oranjes, is altijd goed voor toeristen – ook uit Nederland zelf. In het jaar 2004 was dat nog sterker het geval dan anders.

Opdracht 1: Lees daarover de onderstaande tekstfragmenten. De fragmenten staan door elkaar. Breng ze in de juiste volgorde.

	a) In Breda kon de Oranjefanaat het afgelopen jaar twee tentoonstellingen over de banden van de Oranje-Nassaus met de stad bezichtigen. De Grote Kerk, waar leden van de familie Oranje-Nassau tot de dood van Willem van Oranje werden bijgezet, verwelkomde ongeveer 40.000 geïntereseerden.
	b) Maar volgens een woordvoerder kwamen vooral veel belangstellenden naar het Prinsenhof door de verkiezing van de grootste Nederlander aller tijden, waarin Willem van Oranje officieel op de tweede plaats eindigde.
	c) Het museum Oranje & Buren in de Gelderse plaats Buren ontving in 2004 ongeveer 10.000 gasten, duizend meer dan in het jaar daarvoor. In het kleine museum was het afgelopen jaar een tentoonstelling over de jeugd van Nederlandse prinsen en prinsessen te zien. Door de grote toeloop opende de eigenaar het museum na het overlijden van Juliana en Bernhard ook buiten de normale openingstijden.
	d) Het Legermuseum in Delft, waar sinds het overlijden van prins Bernhard onder meer een tentoonstelling over het militaire verleden van de prins te zien is, trok door die expositie extra veel belangstellenden. Het exacte aantal is nog niet bekend.
	e) Het Prinsenhof in Delft, waar Willem van Oranje op 10 juli 1584 werd vermoord, begroette in 2004 77.115 bezoekers. In 2003 waren dat er nog 59.779. Veel mensen combineerden het tekenen van de condoleanceregisters voor prins Bernhard en prinses Juliana met een bezoek aan het museum.
	f) In het voor de koninklijke familie bewogen jaar 2004 hebben exposities over de Oranjes veel bezoekers getrokken. Het Legermuseum en het Prinsenhof in Delft, Paleis het Loo in Apeldoorn en enkele kleinere musea konden mede door het overlijden van prinses Juliana en prins Bernhard en de doop van prinses Catharina-Amalia op veel belangstelling rekenen.
	g) In 2003 waren dat er nog 27.500. Volgens een woordvoerder is het hoge aantal te danken aan de grote belangstelling voor de expositie Pronk en praal over de Oranje-Nassaus, die nog tot 1 augustus loopt.
	h) Het Loo in Apeldoorn kreeg vooral veel bezoekers na de doop van prinses Catharina-Amalia. In het voor het publiek opengestelde deel van het paleis was tijdens de tentoonstelling Oranje in de wieg onder meer het doopjurkje en de wieg van het prinsesje te bewonderen. Mede door de succesvolle tentoonstelling steeg het bezoekersaantal van het paleis van 245.000 in 2003 naar 277.857 in 2004.

Opdracht 2: Monarchiën worden ook in het buitenland vaak interessant gevonden. Zeker als dat buitenland zelf een republiek is, zoals bijvoorbeeld Duitsland.

Organiseer een kleine enquête in je groep over de vraag:

Wat vind je van een koning of koningin?

Zou zoiets beter zijn dan een president? Waarom (niet)?

Presenteer de resultaten aan je docent(e).

6)

**DE PUNTER GIETHOORN
IETS VERRASSENDS APART**

Een dag vol afwisselende activiteiten met plezier voor jong en oud.

Zomaar een greep uit de mogelijkheden.

Een rondvaart, aktie met de punterpuzzeltocht, gezellig midgetgolven of jeu de boules, spanning bij het spelcircuit of handboogschieten, Een 'natuur'rijke fietstocht of ons sportieve Step- en Outdoor arrangement. Het Tuinfeestarrangement met een High Tea en croquet is erg knus.

Koffie met gebak en een luxe Gieterse broodmaaltijd of een Italiaanse grillparty. Een barbecue, warm/koud buffet, grillen en stoven op de Bolle B'uus of een 3- of 4 gangen diner sluiten uw dag smakelijk af.

Busvervoer en entertainment verzorgen wij ook voor u.

Dagarrangementen v.a. € 29,50 p.p. Vraag onze informatiebrochure met 16 verschillende arrangementen op!

De Punter, de toplokatie voor uw bruiloft

- charme en klasse -

7)

KLASSE KAMPEREN met ALLE RUIMTE

De Lemeler Esch - K A M P E R E N aan de Lemelerberg

Lemelerweg 16, 8148 PC Lemele

tel. 0572 - 33 12 41

www.delemeler-esch.nl

8)

4, 6, 8, 10 en 16 persoons

bungalows te huur

op luxe recreatiepark met veel faciliteiten, op de Veluwe.

20% korting voor 55+ ers (m.u.v weekenden en kindervakanties)

Vraag nu onze GRATIS brochure aan!

Recreatiecentrum De Boshoeek Voorthuizen, tel. 0342-471297

www.deboshoeek.nl

info@delooshoek.nl

9)

Gratis in Vlissingen verblijven?

Nee dat kan niet! Wél hebben wij een winter aanbod dat, als u hier minimaal 2 nachten slaapt, u GRATIS dineert. Honden toegestaan & eventueel gratis gebruik fiets.

Tevens ook kamers logies & ontbijt per nacht. Familiekamers. Binnenzwembad, zonnebanken & sauna's. Vraag geheel vrijblijvend de folder en prijslijsten aan. Gelegen direct achter de boulevard.

*Hotel **** Restaurant PICCARD*

Badhuisstraat 178 Vlissingen (Zeeland/NL)

Tel: 0118.413551 of www.piccard.nl

10)

KORTE VAKANTIES IN LIMBURG

In hotel Rooland Arcen: lekker eten, zalig slapen, fietsen door bos en langs de Limburgse Maas, wandelen door de Kasteeltuinen of ontspannen in het Thermaalbad.

HOTEL-RESTAURANT ROOLAND

2 nachten € 119, 3 nachten € 177, 4 nachten € 235. Prijzen p.p. incl. ontbijt en diners. Luxe kamers.

Mooie fiets- en wandelroutes.

11)

Vakantiepark De Bosrand is een kleinschalig vakantiepark nabij de Kroondomeinen van paleis het Loo op de Veluwe, met uitgebreide fiets- en wandelmogelijkheden.

Overdekt verwarmd zwembad 30 graden!

5-sterren bungalows met een bubbelbad en open haard.

12)

DE KENNEMERDUINCAMPINGS

Midden in de Noord-Hollandse duinen liggen bijzondere, kwalitatieve campings: de Kennemer Duincampings Geversduin, de Lakens, Bakkum en Natuurkampeeterrein de Berenweide. Onze boswachter is uw gastheer, hij geeft natuurlezingen en neemt u graag mee op excursie. U loopt van onze camping direct een uniek natuurgebied binnen. Natuur die wij koesteren. www.kennemerduincampings.nl

De Kennemer Duincampings zijn onderscheiden met de Gouden en Zilveren milieubarometer. Het comfort op onze campings wordt verder verfijnd met o.a. nieuwe verwarmde sanitairgebouwen. De kwaliteit gaat nog steeds omhoog. Redenen waarom zoveel van onze gasten steeds weer terugkeren. Ook in het voor- en naseizoen want de natuur ademt elk seizoen zijn eigen sfeer.

Voor informatie en reservering, bel 0900-duincamp (of 0900-384 62 26)

International reservations: +31(0)75 64 72 393

Fax: +31 (0)251 66 10 89 4

E-mail: info@kennemerduincampings.nl

Zie onze website: www.kamperenbijdeboswachter.nl

Opdracht 2: Wat staat waar? Noteer steeds het nummer van de advertentie(s), waar de betreffende informatie te vinden is.

	<i>nr.</i>
Hier kun je korting krijgen.	
Hier kun zwemmen in een verwarmd bad.	
Hier halen en brengen ze je uit/naar een plaats bij jou in de buurt.	
Dit is een vakantie per boot.	
Hier organiseert men allerlei excursies.	
Hier is het programma heel gevarieerd: varen, lopen, fietsen etc.	
Dit is eigenlijk een camping.	
Je kunt hier een huisje huren.	
Als je hier overnacht, kun je zonder extra kosten eten.	
Dit is een samenwerkingsverband van vier campings.	
Hier kun je vakantie houden aan de kust.	
Hier komen gasten vaak weer terug.	

Opdracht 3: Hoe zeg je dit in het Nederlands? Zoek in de advertenties.

<i>Duits</i>	<i>Nederlands</i>
<p>wunderschön das Hotel das Restaurant die Farbbroschüre die Informationsbroschüre das ganze Jahr geöffnet der Tennisplatz gratis die Spitzenlage freibleibend all in Exkursionen/Ausflüge eine angenehme Atmosphäre bis einschließlich Binnengewässer Auskünfte das Programmheft das Naturreservat Kaffee mit Kuchen die Brotzeit die Grillparty schmackhaft anfordern der Bungalow zelten mindestens schlafen Übernachtung und Frühstück die Preisliste(n) spazieren der Kamin der Gastgeber einmalig die Qualität Gründe, weshalb </p>	

Opdracht 4: Kies één advertentie uit en ontwerp met een partner een telefoongesprek met de betreffende locatie. Daarin probeer je een vakantie te reserveren.

a)

Noteer eerst de punten die jullie belangrijk vinden. Zoek daarvoor in de teksten van dit hoofdstuk of in het woordenboek de begrippen die je nodig hebt.

b)

Ontwerp dan jullie gesprek. Noteer het resultaat hieronder.

c)

Oefen het gesprek. Wissel af en toe van rol.

d)

Klaar? Neem dan het gesprek op band op en lever het resultaat ter beoordeling in bij je docent(e).

Ons gesprek:

A) ...

B) ...

A) ...

B) ...

A) ...

B) ...

A) ...

B) ...

usw.

D) Typisch Nederland(s)?

1. De meeste Nederlanders denken min of meer traditioneel dat Duitsland geen geliefd vakantieland is en Nederlanders eerder kiezen voor *la douce France* of zo. Dat dat beeld zo langzamerhand niet meer klopt, wordt steeds duidelijker. Willem Wansink, oud-ambassadeur in Bonn, schreef over de verhouding Nederlanders-Duitsers een boeiend artikel, dat hieronder te vinden is: *Nederland ontdekt Duitsland*.

Opdracht: Lees het artikel 2 keer door met behulp van de opname op cassette. Oftewel: Je luistert en leest tegelijk de tekst mee.

- a) *Onderstreep die dingen die je belangrijk vindt.*
- b) *Streep door wat je NIET belangrijk vindt en wat volgens jou wel weggelaten kan worden.*
- c) *Vat de KERN van het artikel kort in het Duits samen.*
- d) *Vergelijk jouw samenvatting met die van enkele andere leerlingen uit je groep en bespreek eventuele verschillen met elkaar.*

Nederland ontdekt Duitsland

Willem Wansink

Zeventig jaar nadat Hitler aan de macht kwam, zien we de Duitsers niet langer als nazi's, maar steeds vaker als 'ons betere ik'

De Rijksdag in Berlijn. Winkelen in Keulen. Fietsen langs de Elbe. Steeds meer Nederlanders gaan op vakantie naar Duitsland. Sommigen willen er zelfs wonen en bouwen over de grens een huis. De Tweede Wereldoorlog is ver weg, oude spoken zijn verdwenen. Want Duitsland is cool. 'Wij kunnen het niet meer bijbenen.'

Wil Hansen (53) is vertaler en uitgever. Hij kent Duitsland goed. Hansen werd geboren in Beek bij Doetinchem, op 200 meter van de grens. 'Duitsland mag weer,' zegt hij. 'Dat merk ik aan een grotere belangstelling voor wat er in dat land aan de hand is.' Binnenkort verschijnt zijn jongste vertaling, de briefwisseling tussen de grote twintigste-eeuwse Duitse auteurs Hermann Hesse en Thomas Mann.

Hansen ontmoet steeds vaker Nederlanders die naar Duitsland reizen. Vanwege de natuur, de cultuur, het smakelijke eten, de hoge kwaliteit en de lage prijzen. Een vriend van hem is net verhuisd naar Berlijn. 'Hij is 28 jaar en uitgekeken op Amsterdam. Want in Berlijn gebeurt het. Berlijn is hip. Berlijn is de hoofdstad van Europa.'

Duitsland is niet langer taboe. Voor het eerst sinds de Tweede Wereldoorlog heeft het woord een positieve klank. Want Nederland ontdekt Duitsland. Uiteraard waren de uitgestrekte bossen, de Rijn en de Drachenfels bij Bonn al langer bekend bij grijzende landgenoten. Zij weten ook alles van de romantische kerstmarkten die deze maand weer beginnen. Sinds de val van de Muur, in 1989, zijn daar bezoeken aan steden als Dresden, Weimar en Eisenach, wandelingen door de Harz, fietstochten langs de Elbe en de zandstranden van de Oostzeekust in Mecklenburg-Voorpomeren bijgekomen. Gevolg? In de nieuwe deelstaten Thüringen, Brandenburg en Saksen-Anhalt komen de meeste buitenlandse toeristen dit jaar uit Nederland.

Ook Tom van Staveren (41), grafisch ontwerper in Amsterdam, komt graag in Duitsland. Vrienden van hem wonen in Würzburg. Veel Duitse steden, zegt hij, hebben de laatste jaren een enorme metamorfose ondergaan. Daardoor telt Duitsland veel moderne musea met prachtige verzamelingen, zoals de Kunsthalle in Bonn en KI in Düsseldorf. 'Je schaamt: je dood als je naar het afgeragde Stedelijk Museum in Amsterdam kijkt,' zegt hij.

Dat Duitsland 'in' is, hebben de Nederlandsche Spoorwegen gemerkt. NS Travel laat weten dat tot en met september van dit jaar 44 procent meer korte reizen naar Duitsland zijn verkocht. Vooral

naar Berlijn, en met de nieuwe ICE International naar Keulen of Frankfurt, waar je vanuit Utrecht in drie uur en negenfen minuten bent.

De bouwput Berlijn is bijna af, de infrastructuur is goed, er is voldoende reden om voor Duitsland te kiezen. Zelfs een ritje in een Trabant, de auto die in het voormalige Oost-Duitsland werd gemaakt, is bij NS in de aanbieding. De ANWB bevestigt de trend. Dit jaar werd met een toename van 25 procent bovengemiddeld 'gescoord' bij dichtbij-vakanties naar Duitsland. De recessie zal daarbij een rol spelen, tegelijk ligt door de aantrekkelijkheid van het land de keuze voor de Bondsrepubliek als goedkope vakantiebestemming voor de hand.

Er zijn meer motieven. Veel Nederlanders vinden het eigen land te vol. Te druk, vergeven van files, lastige alloctonen en ongeremde criminelen. In het grensgebied tekent zich zelfs een kleine exodus van Nederlanders af. Zij wonen liever in Duitsland. Omdat zowel grond, huizen als leven daar veel betaalbaarder zijn. Zij houden van de ruimte van het Duitse landschap. Ze bouwen er een eigen huis. Ze vinden Duitsers vriendelijk, gastvrij en vooral voorkomend (zie ook 'Vlucht over de grens' op pagina 28).

De Nederlander, zo blijkt, komt niet alleen met een tent en de caravan, waarmee tot ergernis van Duitsers de Autobahn zo vaak onveilig werd gemaakt. Steeds vaker kiest hij ergens in de Bondsrepubliek voor een kamer met ontbijt, een pension of een klein hotel. Het Duitse achterland ligt om de hoek en is het hele jaar door gemakkelijk te bereiken. De wijn is goed, het ontbijt riant en de benadering van de gasten is er veel sympathieker dan in eigen land. Sinds de recente klimaatverandering is het in Centraal-Europa, waartoe de Bondsrepubliek hoort, ook nog eens een stuk warmer. Dat telt, zolang er minder te besteden valt en Frankrijk als vakantieoord duur - dus ongeliefder - is geworden.

Enthousiast vertellen Nederlanders die twintig, dertig jaar achter elkaar naar Frankrijk en nooit naar Duitsland gingen - terwijl ze elke nieuwe liefde Parijs lieten zien - over hun recente verblijf in de Eifel, het Sauerland of de Moezel. Wie heeft ervaren hoe vervelend en arrogant sommige Fransen kunnen zijn, moet met het schaamrood op de kaken erkennen dat hij zich heeft vergist. Duitsland lag naast de deur, maar werd vergeten. Logisch dat opeens niet iedere Duitser in een dikke BMW meer automatisch een rotmof is.

Ook Rens Schipperheijn (16), middelbare scholier in Utrecht, gaat met zijn ouders meestal naar Frankrijk. Maar onlangs waren zij in Berlijn en Potsdam. Hij noemt Fransen 'moeilijk in de omgang'. 'Duitsers zijn opener. Zij stappen sneller op je af om een praatje te maken.' Bovendien is het prettiger om in gebrekkig Duits of Engels met Duitsers te praten dan 'gebarentaal te oefenen met Fransen'.

Woedend

Tien jaar geleden was dat anders. Want Nederland was anti-Duits. Uit onderzoek van het Instituut Clingendael in Den Haag bleek dat 56 procent van de Nederlandse jongeren in 1993 een negatief beeld van Duitsers had. Belangrijkste conclusie: Duitsers zijn oorlogszuchtig en willen de wereld veroveren. Nadat in het Duitse Solingen een aanslag was gepleegd waarbij vijf Turken om het leven kwamen, steunden anderhalf miljoen luisteraars van het Radio 3-programma Breakfast Club de briefkaartenactie 'Ik ben woedend'. In een Amsterdamse kroeg ging de als grap bedoelde vraag rond waarom Duitsers geen aids kregen: 'Omdat niemand van ze houdt.'

Volgens cultuurfilosoof Thomas von der Dunk (42) zijn de rollen inmiddels omgedraaid. 'Er is een ander Duitsland ontstaan,' zegt hij. Tegelijkertijd bevindt Nederland zich in een identiteitscrisis. Het befaamde poldermodel en de stroperige overlegcultuur mogen in de Bondsrepubliek nog steeds bewondering oproepen, nu het Nederlandse voorbeeld hapert, zijn wij aan de beurt om van Duitsland te leren. Von der Dunk: 'Omdat Nederland in de wereld zo onbeduidend is, heeft het buitenland ons nooit gedwongen in de spiegel te kijken. In Duitsland is dat wel gebeurd. Die test hebben de Duitsers glansrijk doorstaan.'

Terwijl Nederland het eigen ontspoorde verleden nog altijd wegstopt, zoals de oorlog tegen Indonesië in de jaren veertig en vijftig van de vorige eeuw, blijkt de gemiddelde Duitser de Tweede Wereldoorlog stukken beter te hebben verwerkt dan iedere andere Europeaan - en terloops een heel bewuste democraat te zijn geworden.

Zo schudt Nederland, zeventig jaar nadat in januari 1933 de Oostenrijker Adolf Hitler in Duitsland aan de macht kwam, het oorlogssyndroom van 1940-1945 van zich af. De miljoenen euro's subsidie die na de Clingendael studie werden uitgetrokken om het Nederlandse Duitslandbeeld te verbeteren, sorteren effect. Dat geldt zowel voor de talrijke schoolexcursies en uitwisselingsprogramma's van studenten en journalisten, als voor de website van het Duitsland Instituut in Amsterdam. Antje Winter (29), eindredacteur van het Duitsland-web dat vaker wordt bezocht, onder meer door veel scholieren: 'Wij laten zien dat Duitsland niet alleen loodzwaar is, maar ook heel cool en sexy kan zijn.'

Het nieuwe beeld van de Bondsrepubliek rekt af met clichés en vooroordelen. Decennialang was de afkeer van Duitsland het enige - en ultieme - morele ijkpunt voor de naoorlogse Nederlandse identiteit. Het collectieve geheugen reikte niet verder terug dan 10 mei 1940, toen de Duitsers het neutrale Nederland binnenvielen. De klassieke reflex was er een van 'Ik wil mijn fletsterug'of-. 'Daarhebjeze weer, die nazi's'. Sauerkraut, Lederhosen en enorme pullen bier waren de stereotypen waarom naar hartenlust mocht worden gelachen. De Duitser was de onheilspellende dubbelganger in wie eigenschappen werden herkend die Nederlanders niet zouden bezitten.

Dat is afgelopen. De tijd is voorbij dat links Nederland en vooral de grachtengordelintellectuelen van de babyboomgeneratie 'de' Duitser konden afschilderen als de verpersoonlijking van het kwaad. Volgens Dik Linthout (60) is er iets structureel veranderd. Hij is docent Nederlands aan het Goethe-Instituut Amsterdam en auteur van het succesvolle boek *Onbekende burens*, over de relatie tussen Nederland en Duitsland. 'Akelige, anti-Duitse opmerkingen maken mijn cursisten niet meer mee.'

Niet alleen Linthout vindt dat Duitsland weer leuk mag worden gevonden. Het jaarlijkse uitje van menig Nederlands bedrijf, zo blijkt, gaat tegenwoordig naar het Oktoberfest in München. Lichtvoetige Duitse films, zoals *Lola Rennt* van regisseur Tom Tykwer, trokken in Nederland volle zalen. Nog deze maand gaat *Goodbye Lenin* in première, over het leven in het Oosten na de Wende van 1989. Vooral zogeheten off-the-beaten-trackbijeenkomsten met alternatieve jonge Duitse dichters uit Berlijn (de Slam-poeten) doen het goed bij het eerbiedwaardige Goethe Instituut, dat sinds jaar en dag de Duitse cultuur in de wereld verspreidt. Daarmee is een inhaalslag gemaakt en wordt een nieuw publiek bereikt. Dit past in de trend: nog geen twee jaar geleden introduceerde uitgeverij Scripta Media een glossy tijdschrift over Duitsland, *D-Magazine*.

Harde botsingen

Dat de vooroordelen over Duitsland slijten, zegt ook veel over de mentaliteitsverandering in eigen land. Want het naïeve, 'uitverkoren' Nederland wordt inmiddels geconfronteerd met harde botsingen tussen autochtonen en immigranten. De politieke moord op de LPF-politicus Pim Fortuyn, in mei 2002, heeft het morele superioriteitsbesef voorgoed ondermijnd. Maar eigenlijk kon al na het echec van Srebrenica, in 1995, niet meer met het bestraffende vingertje naar anderen - lees de Duitse burens - worden gewezen.

Daar komt een politiek argument bij. In Berlijn is een naoorlogse generatie aan de macht gekomen die minder gebukt gaat onder schuldgevoelens. Politici als bondskanselier Gerhard Schröder (SPD) en minister Joschka Fischer van Buitenlandse Zaken (Groenen) stellen zich zelfbewust en onafhankelijk op tegenover de Verenigde Staten. Ook in de Lage Landen dwingt dat respect af.

Oude demonen

Uiteraard waren de anti-Duitse sentimenten in het oosten van Nederland, in Gelderland en Limburg, altijd minder pregnant aanwezig dan in het westen, waar de intellectuele elite woont en de blik traditioneel overzee is gericht. En vanzelfsprekend had eerder afscheid mogen worden genomen van het te lang gekoesterde vijandbeeld. Temeer omdat Nederland al in 1988 met voetballen van Duitsland had gewonnen, waarna heel Amsterdam op zijn kop stond en het wel Koningsdag leek: 'O, wat zijn die moffen stil.'

Vijftien jaar na de gewonnen halve finale tijdens het Europees kampioenschap voetbal laat een nieuwe generatie de oude demonen varen en worden de gesmade oosterburens onbevungen tegemoet getreden. Homoseksuelen deden dat al eerder. In de Duitse gayscene mogen Amsterdam en Antwerpen populair zijn, de Europese homohoofdstad is Berlijn. Zelfs Keulen, in het liberale Rijnland, blijkt aantrekkelijk te zijn.

Intussen dreigt het Duits Verkeersbureau, dat zich vooral op veertigplussers richt, te bezwijken onder de toenemende vraag naar reizen richting Duitsland. Directeur Rijkert Kettelhake (51): 'Wij kunnen het niet meer bijbenen. We hebben de telefoon 's middags moeten afsluiten, omdat we zoveel verzoeken binnenkregen.' Berlijn of Keulen zijn populaire bestemmingen, maar het Duitse platteland en de Duitse kuuroorden beleven eveneens een revival.

Nederland is de enige groeier (zie 'Nederland koploper' op pagina 25). Afgelopen jaar werden in Duitse hotels 5,6 miljoen overnachtingen van Nederlanders geboekt. Daar komen de vele Zimmer frei-gasten, pensions en campings nog bij. Volgens Kettelhake trekken jongeren massaal naar Berlijn. Om de jaarlijkse Love Parade te bezoeken en de disco's, dejazzclubs en de kroegen in het Oosten af te, struinen.

Opmerkelijk is dat de belangstelling toeneemt in een periode waarin het aantal Duitse toeristen dat Nederland bezoekt juist achteruitgaat. Ook de handel tussen Nederland en Duitsland vertoont een dalende tendens.

De Duitse taal blijft voor Nederlanders moeilijk, en is daardoor weinig populair. Aan alle Nederlandse universiteiten staan welgeteld vijftig eerstejaars Duits ingeschreven. Er worden ook niet méér Duitse boektitels verkocht, vertelt Franz Ittlinger (54), eigenaar van de Duitstalige boekhandel Die Weisse Rose aan de Amsterdamse Rozengracht. Op middelbare scholen doen leraren Duits en geschiedenis verwoede pogingen om de belangstelling voor de Duitse taal en cultuur te stimuleren, onder meer door excursies naar het hippe Berlijn. Maar veel resultaat leveren deze initiatieven nog niet op: leerlingen kiezen niet vaker Duits. De meeste Nederlanders denken zich te kunnen redden met Rudi Carell-Duits ('Es is kaus baussen') en de Duitsers vinden dat nog leuk ook.

Dikke auto's

Terwijl de Duitsers sinds de eenwording in de jaren negentig armer zijn geworden, beleefden de Nederlanders in het laatste decennium van de twintigste eeuw een enorme toename van de welvaart. Wellicht is een van de verklaringen voor de gegroeide interesse in Duitsland ook wel een simpele. Misschien dat sommige Nederlanders gewoon minder jaloers zijn op de Duitsers met hun dikke auto's, beurzen, buiken en kingsize huizen omdat het daar slechter gaat en de Nederlander zelf vaker een Mercedes, een BMW of Porsche kan betalen.

Bovendien: na jarenlang te zijn verguisd, zijn de Duitse hang naar orde, netheid en degelijkheid, en de directe aanpak van criminaliteit een welkom contrapunt voor een land dat van slag is geraakt en samen met CDA-premier Jan Peter Balkenende op zoek is naar de verloren gegane normen en waarden. Want Nederland is niet alleen crimineel en vol, het is ook smerig, chaotisch, weerbarstig, brutaal. Almaar meer inwoners zijn onverdraagzaam en raken snel geïrriteerd. De Pünktlichkeit van de spoorwegen is ver te zoeken. Om maar te zwijgen van de exorbitante prijsstijgingen waarmee de vaderlandse horeca zich na de invoering van de euro snel rijk wilde rekenen.

Intussen is de inflatie in Duitsland laag gebleven en ligt het prijsniveau, niet alleen bij de benzinepomp, op tweederde van wat hier normaal is. Het kan verkeren. Nog in 1995 noemde Schröders voorganger, de christendemocraat Helmut Kohl, zijn land een Dienstleistungswüste (een servicewoestijn). Hij moest eens weten. Duitsland is ons betere ik. Want voor de krenterige Nederlander, gewend aan botte serveersters en een bedroevende prijs-kwaliteitverhouding, is de Duitse dienstbaarheid een openbaring. Met zijn tweeën in het keurige Kurhaus van Baden-Baden voor 42 euro reerug eten - inclusief een halve liter uitstekende Badischer Wein het zou voor die prijs aan deze kant van de grens uitzonderlijk zijn. Laat staan dat een welbespraakte ober knipmessend én voldaan de met damast beklede tafel afruimt.

2.

Uit eigen ervaring geeft Willem Wansink de onderstaande 10 tips voor een bezoek aan Duitsland.

- a) Lees ze door en onderstreep de tips die je **goed** vindt.
- b) Vul de lijst aan met minstens twee verdere tips!

Tien tips voor het hele jaar

1 Kies voor een historische ontdekkingsreis. Zoek de rivieren op. Trek langs Ems, Weser, Elbe, Donau of Rijn.

2 Bezoek stadjes als Bacharach en Baden-Baden met hun duizendjarige gebouwen.

3 Neem de fiets mee. Wandel door de Harz of het Zwarte Woud. Zeil of kano op de talloze Brandenburgse meren.

4 Bezoek het kuuroord Bad-Neuenahr in het eens vulkanische Rijnland-Palts.

5 Ga zaterdag voor 6 uur 's ochtends naar de Hamburgse vismarkt: live-rock voor vroege vogels. Daarna: luxe ontbijt.

6 Kies voor het eiland Sylt of Heiligendamm met haar gerestaureerde witte strandhotel.

7 Duik onder in Rügen met zijn krijtrotten en smalle lanen vol eikenbomen.

8 Ontdek Berlijn. De Hackescher Markt. Kaffee Burger in de Torstrasse met Wladimir Kaminers Russendisko. Of ga naar Barjeder Vernunft en Pomp Duck.

9 Proef de sfeer op de kerstmarkt in Neurenberg of Aken. Volksfeest met Lebkuchen, Glühwein en warme kastanjes.

10 Bezoek het Ruhrgebied. Staat op de werelderfgoedlijst van de Unesco.

3.

Je bent vast wel eens in Nederland geweest. Geef hieronder *drie* tips voor **Duitsers** die in Nederland op vakantie gaan. Waar moeten ze in ieder geval naar toe gaan?

- a) ...
- b) ...
- c) ...

E) Taal onder de loep

Im Text in der vorigen Rubrik (D) findet sich u.a. dieser Kasten:

Tien tips voor het hele jaar

1 Kies voor een historische ontdekkingsreis. Zoek de rivieren op. Trek langs Ems, Weser, Elbe, Donau of Rijn.

2 Bezoek stadjes als Bacharach en Baden-Baden met hun duizendjarige gebouwen.

3 Neem de fiets mee. Wandel door de Harz of het Zwarte Woud. Zeil of kano op de talloze Brandenburgse meren.

4 Bezoek het kuuroord Bad-Neuenahr in het eens vulkanische Rijnland-Palts.

5 Ga zaterdag voor 6 uur 's ochtends naar de Hamburgse vismarkt: live-rock voor vroege vogels. Daarna: luxe ontbijt.

6 Kies voor het eiland Sylt of Heiligendamm met haar gerestaureerde witte strandhotel.

7 Duik onder in Rügen met zijn krijtrotsen en smalle lanen vol eikenbomen.

8 Ontdek Berlijn. De Hackescher Markt. Kaffee Burger in de Torstrasse met Wladimir Kaminers Russendisko. Of ga naar Barjeder Vernunft en Pomp Duck.

9 Proef de sfeer op de kerstmarkt in Neurenberg of Aken. Volksfeest met Lebkuchen, Glühwein en warme kastanjes.

10 Bezoek het Ruhrgebied. Staat op de werelderfgoedlijst van de Unesco.

Vorschläge kann man auf Niederländisch also mithilfe des Imperativs machen: *kies – zoek – trek* usw. Der Vorschlag wird also als eine Art 'Befehl' formuliert. Auf Niederländisch klingt das weniger 'befehlsmäßig' als die gleiche Form auf Deutsch klingen würde.

Aufgabe 1: Ergänzen Sie die Liste. Notieren Sie zu jeder Form, wie man dies auf Deutsch sagen würde.

NL	D
kies zoek trek

Vorschläge können auch völlig anders, indirekter formuliert werden natürlich.

Aufgabe 2: Vergleichen Sie folgende Kurzdialoge.

1)

A: Waar zullen we dit jaar naar toe gaan?

B: Wat dacht je van de Canarische Eilanden?

A: Dat vind ik wel wat ver weg. Zullen we dit jaar eens in Nederland blijven?

B: Ook goed – maar dan wel naar de kust. Egmond aan Zee of zo!

A: Prima! Dat is dan afgesproken.

2)

A: Ga je vanavond mee naar de bioscoop?

B: Moet dat? Ik blijf eigenlijk liever thuis. Met een lekker glas groc voor de buis.

A: Jonge jonge – wat burgerlijk!

B: Na – OK, ik ga mee. Ga je dan eerst met me uit eten?

A: Natuurlijk.

3)

A: Zullen we vanmiddag gaan zwemmen?

B: Ja, graag. Het is prachtig weer. Zullen we dan naar het natuurbad gaan?

A: Goed idee!

4)

A: Ik ga deze zomer een paar dagen naar Parijs. Heb je zin om mee te gaan?

B: O ja, lijkt me heerlijk. Wanneer ga je?

A: Van 13 tot en met 18 augustus. Kost € 199,= per persoon. OP basis van een 2-persoons kamer.

B: Geen probleem. Dan delen we die kamer toch gewoon?

A: Ja hoor.

B: Ik kijk even in de agenda. Ach – ik kan dan niet. Ik ben dan nog op reis door Zuid-Afrika. IK kan wel een week later. Gaat dat?

A: Even kijken: ja, dan kan ik ook. Dus dan van 20 tot en met 25 augustus?

B: Prima! Leuk! Ik verheug me er op.

5)

A: Tjonge jonge, wat een saaie film is dit. Kom, we gaan weg, ergens wat drinken.

B: Hoezo 'weg'? IK vind de film best leuk. En je kunt toch niet zomaar middenin de film opstaan en de bioscoop uitgaan?

A: Natuurlijk wel.

B: Nou, IK blijf, je doet maar wat je niet laten kunt.

A: Nou, IK ga NU weg! Ik zit straks in café "Het gouden schaap" en wacht daar wel op je.

B: Tjonge jonge, wat een slecht humeur. Enfin – je doet maar. Maar reken er niet op dat ik straks nog kom.

A: Nou goed, dan blijf ik wel.

B: Zo ben je braaf!

A: Mmmm ...

Aufgabe 3:

Entwerfen Sie jetzt zu zweit einige solche Dialoge (minimal 3). Und zwar nach folgender Hauptstruktur:

Einleitender Satz
Vorschlag etwas zu tun oder lassen
Reaktion auf den Vorschlag (wenn positiv, dann nur noch Schlusssatz; wenn negativ, dann Überredungsversuch einfügen)
Abschluss
Gruss

Hier die 3 Dialoge aufschreiben:

...

Bijlage voor de docent

Oplossing van opdracht B1:

7	a) In Breda kon de Oranjefanaat het afgelopen jaar twee tentoonstellingen over de banden van de Oranje-Nassaus met de stad bezichtigen. De Grote Kerk, waar leden van de familie Oranje-Nassau tot de dood van Willem van Oranje werden bijgezet, verwelkomde ongeveer 40.000 geïntereseerden.
4	b) Maar volgens een woordvoerder kwamen vooral veel belangstellenden naar het Prinsenhof door de verkiezing van de grootste Nederlander aller tijden, waarin Willem van Oranje officieel op de tweede plaats eindigde.
5	c) Het museum Oranje & Buren in de Gelderse plaats Buren ontving in 2004 ongeveer 10.000 gasten, duizend meer dan in het jaar daarvoor. In het kleine museum was het afgelopen jaar een tentoonstelling over de jeugd van Nederlandse prinsen en prinsessen te zien. Door de grote toeloop opende de eigenaar het museum na het overlijden van Juliana en Bernhard ook buiten de normale openingstijden.
2	d) Het Legermuseum in Delft, waar sinds het overlijden van prins Bernhard onder meer een tentoonstelling over het militaire verleden van de prins te zien is, trok door die expositie extra veel belangstellenden. Het exacte aantal is nog niet bekend.
3	e) Het Prinsenhof in Delft, waar Willem van Oranje op 10 juli 1584 werd vermoord, begroette in 2004 77.115 bezoekers. In 2003 waren dat er nog 59.779. Veel mensen combineerden het tekenen van de condoleanceregisters voor prins Bernhard en prinses Juliana met een bezoek aan het museum.
1	f) In het voor de koninklijke familie bewogen jaar 2004 hebben exposities over de Oranjes veel bezoekers getrokken. Het Legermuseum en het Prinsenhof in Delft, Paleis het Loo in Apeldoorn en enkele kleinere musea konden mede door het overlijden van prinses Juliana en prins Bernhard en de doop van prinses Catharina-Amalia op veel belangstelling rekenen.
8	g) In 2003 waren dat er nog 27.500. Volgens een woordvoerder is het hoge aantal te danken aan de grote belangstelling voor de expositie Pronk en praal over de Oranje-Nassaus, die nog tot 1 augustus loopt.
6	h) Het Loo in Apeldoorn kreeg vooral veel bezoekers na de doop van prinses Catharina-Amalia. In het voor het publiek opengestelde deel van het paleis was tijdens de tentoonstelling Oranje in de wieg onder meer het doopjurkje en de wieg van het prinsesje te bewonderen. Mede door de succesvolle tentoonstelling steeg het bezoekersaantal van het paleis van 245.000 in 2003 naar 277.857 in 2004.